

הלכות תפלה צט"ק

ש

בלעל מקרבך ויריחו וגו' וצריך הוא לחזור ולהתפלל כשיסור יינו מעליו⁹ ואפילו עבר זמן התפלה משלים אותה בזמן תפלה שלאחריה¹⁰ כמ"ש בס' ק"ח א.

ודין קריאת שמע¹¹ וברכותיה¹² לענין שכור הוא כדן תפלה ולענין שתוי יתבאר בסיומן קפ"ה יד. אבל שאר ברכות יכול לברך אע"פ שהוא שכור¹³:

ב יין שבתך הסעודה אינו משכר¹⁴ ויש אומרים גם יין שלפני המזון כמו שיתבאר בסיומן תע"ג ז:

ג שינה כל שהוא מפניה את היין אם לא שחה אלא רביעית¹⁵ אבל אם שחה יותר מרביעית כ"ש שיניה מועטת משכרתו אבל שינה הרבה ודאי מפגיתו¹⁶.

וכן דרך מיל מפניה את היין¹⁷ בין מהלך ברגליו בין רוכב ע"ג בהמה¹⁸ אם לא שחה אלא רביעית אבל אם שחה יותר מרביעית כ"ש שדרך מורדתו אם מהלך ברגליו אבל אם היה רכוב¹⁹ שאין לו מורה כל כך אפילו ביותר מרביעית דרך מפגיתו והוא שרכוב ג' מילין²⁰ ומ"מ הכל לפי רוב היין שאם הרבה לשתות מאד אין דרך ג' מילין מפגיתו²¹:

ד כל אחד שהוא שתוי די לו להמתין לפי שמרגיש בנפשו שופג יינות²² ולכן אין נזהרין עכשיו בינות שלנו שמהפלאים אע"פ ששתו רביעית יין ויותר²³ כיון שאנו מרגישים ויודעים בינות שלנו שאינם חזקים וכ"ש אם מתפללים מתוך הסידור שבירים שאין הוששין לשכרות מעמם²⁴ ואף בעל פה אין לחוש כל כך עכשיו מלהתפלל כשהוא שתוי²⁵ אם יעבור זמן התפלה עד שישפג יינות²⁶ כיון שעכשיו אין מכוונים כל כך בתפלה²⁷.

אבל שכור לגמרי שאינו יכול לדבר לפני המלך צריך ליהרר אף עכשיו²⁸ כיון שתפלתו תועבה ונאלו עובד עבודה זרה וצריך לחזור ולהתפלל:

ק תפלת המועד צריך לסדר וכו' סעיף אחד:

א תפלה של מועדות²⁹ ושל ראשי חודשים³⁰ אין אדם רגיל בהן כל כך מפני שאינו מתפלל

ט ומבטם פ"ד מהל' תפלה ה"ו. תוס' עירובין שם ד"ה שיכור. ראש עירובין פ"ו ס' ה. מור וש"ע ס"א.

י הגהות סמ"ק ס' יא (אות עז). מור וש"ע שם.

יא ס"ב: אנפ"י שהתחיל לשתות כשהגיע זמן התפלה כל. וראה חקרי הלכות ה"ו ספ"א.

יב ירושלמי תרומות פ"א ה"ד. לנ"י ה"ש תרומות פ"א מ"ג. ואור זרוע ה"ל שהיטב ס' שסו. ומברכי עירובין רמ"א תר"ב ורמ"א ס"א.

יג א"ל ויש ס' קפה ס"ק ג. אלה רבה שם ס"ק ה. לקמן שם ס"ה.

יד סעיף ה.

טו ירושלמי שם. ואור זרוע ה"ל תפלה ס' צפ. מרדכי שם. רמ"א שם. וראה לקמן ס' קפה סוף ס"ה. ושם יתבאר מנם הדיוק.

טז ירושלמי פסחים פ"ו ה"ז. סמ"ק ס' קל"ג. מ"א ס"ק א. יז ראה שם בב"ב מ"ב ב' ס' ג' בשם פ"י ר"י מלוניל פסחים ק"ו. ב. וראה בשו"ע שם ס"א.

יח עירובין שם ס"ד. ב. מור וש"ע ס"ב.

יט סוף משנה פ"א מהל' ביאת המקדש ה"ה. רמ"א ס"ק ד.

כ עירובין שם. מור וש"ע שם.

כא הגהות אש"י עירובין פ"ו ס' ה. ט"ו ס"ק ב. מ"א ס"ק ה קפ"ד הטור וש"ע ס"ב. וכי"פ במחזק צבי ס"ק

ב ועשרת יקנים ס"ק ב דאא כאל"י וישא ס"ק ג. כב גמרא שם ורש"י ד"ה רכוב. מור וש"ע שם.

כג ח"א שם.

כד ט"ז שם. ש"ת הוות יאר ס' קעו. עולת תמיד ס"ק ה.

כה אהא מוטרד (תפלה דרך ג' נתיב) ג' בשם הגאונים. ש"ע ס"ג.

כו תדווח הדשון ס' מב. רמ"א ראה ב"י. רמ"א ולבש ס"ג.

כז רמ"א שם. ע"ל לעיל ס' צג סוף ס"א תש"ג.

כח ח"ד י"ב שם של שלמה פרק ב' הדיעה סימן ה. ח"א ס"ק ג. וראה כ"י ממרדכי עירובין.

כט ראה תהלה לדוד ס"ק ג. מ"ל וציונים. ל ראה עק"ז לעיל ס' צח ס"ב וש"ג.

לא ט"ו ס"ק ג. וראה האשכול עמ' 35. הגהות מייסגות פ"ד מהל' תפלה אות כ. ב"ה. עולת תמיד ס"ק ג.

סימן ק

א ראש השנה (גד) לה, א ורש"י ד"ה ושל. וראה לקמן ס' הקצא ס"ד.

ב רמב"ם פ"ד מהל' תפלה ה"ש. שו"ע ע"י ב"י ונ"ח ברע"ת הר"ף (כב, א) והרא"ש פ"ה ברכות ס' ג. וראה סדור רס"ג עמ' קל.

הלכות תפלה ק"א

שא

אותן תדיר אלא לפרקים לפיכך צריך להסדיר אותן מתחלה קודם שיתפלל כדי שתהא תפלתו שגורה בפיו.¹

ועכשיו נוהגים להקל בזה ויש שלמדו זכות עליהם לומר שלא הצריכו להסדיר אלא כשמתפללין בעל פה אבל כשמתפללין מתוך הספר² א"צ להסדיר שהרי רואה מה שמתפלל ומו"מ תפלה שצריך להבין פירוש הדברים ודאי צריך ללמוד ולהסדיר התלה שאין ספר מועיל לו בזה³ בפרט בפיוטים שהמור פירושם:

ק"א שצריך לבוין בכל הכרכות ושיכול להתפלל בכל לשון ובו ה' סעיפים:

א המתפלל צריך שיכוין בכל הכרכות⁴ ואם אינו יכול לבוין בכלן לפחות יכוין באבות ולעולם ימוד אדם את עצמו⁵ אם יכול לבוין לבוין באבות ו יתפלל ואם לאו את התפלל עד שתתיישב דעתו⁶ ויכול לבוין באבות לפחות ואם לא כיון באבות אף על פי שכיון בכל השאר⁷ צריך לחזור ולהתפלל.⁸

ועכשיו אין חורזין בשביל חסרון כוונה⁹ שאף בחזרה קרוב הוא שלא יכוין¹⁰ א"כ למה יחזור אבל קריאת שמע¹¹ שעיקר מצות כוונתה אינה אלא פסוק ראשון¹² החרזין שבקל יוכל לבוין וכן פסוק פותח את ירך שבפסוקי דמרה כמו שנתבאר בסיומן ג' א"י (ס"א)¹³ [וס"ג י'].

וירגיל אדם את עצמו שיכוין לפחות בחתימת כל ברכה¹⁴ שיש בהן קו"ג תיבות כמו שיש בתפלת חנה¹⁵ וקו"ג פעמים לב ב' חומשי תורה לומר שצריך כוונת הלב:

ב לא יתפלל בלבו לבד אלא מחתך הדברים בשפתיו¹⁶ ומשמיע לאוזניו¹⁷ בלחש ולא ישמע קולו¹⁸ (לאחר¹⁹ העומד אצלו חוץ לד' אמותיו) שנאמר²⁰ רק שפתיה נעות וקולה לא ישמע וכל המשמיע קולו בתפלתו ה"ז מקטני אמנה²¹ כאלו אין הקב"ה שומע

ג מור וש"ע ולבוש. וראה לעיל ס"ג נג ס"ד.
ד רמ"א. עפ"י רבינו מנחם הל' תפלה שם.
ה ראה לעיל ס"ג צג סוף ס"א וש"ע.
ו ט"ז.

סימן קא

א ברייתא גמ' ברכות דל, ב מור וש"ע ס"א.

ב ר' (אליעזר) אלעזר שם ג, ב.

ג עיי' סוּף ס"י יא, וקריף באבות ובגמדים (וראה גם

רוקח הלבנת הסידות שורש זכירת השם, ספר המדדים

ס' קת, ראבי"ה ברכות ס' פפ וס' צה), אליה רבה ס"ק

א. וצ"ע ב"ש.

ד ושוכות האנונים החרשות ס' קט. תוס' ברכות דל, ב

ר"ה יבין. רא"ש פ"ה הברכות ס' כד, טור.

ה ראה רמב"ם פ"ה מגיל' תפלה הפ"י.

ו רמב"ם (ובס"פ) פ"ה מגיל' תפלה ה"א. הרב רבינו יונה

פ"ד הברכות (כ, ב ר"ה גמ' כן). דא"ש פ"ד הברכות ס' כ

כא, וזננת ברכות (יז, ל, ב מור וש"ע שם. וראה גם למ"ד

ס' גמ' ס"ד. ס' פ ס"ה, ושם נתבאר הטעם שכל"ה גם למ"ד

מננות אי"צ כונה. ס' צד ס"ה. ס' קכד ס"ב, ושם נתבאר

שממנעם זה אינו יוצא כשאינו מבין לשון הקודש, ושהוי

ללמוד להבין פירוש התפלה ולפחות ברכת אבות. ס' קפח

ס"ב, ושם נתבאר הטעם דרביעבד יוצא אפילו לא הבין וכוין

בפתיחת ובחתימת שאר הברכות.

ח טור וש"ע. רמ"א ס"א.

ט ראה לעיל ס' צה ס"ב וש"ע.

י ת"א ס"ק א.

יא כולעיל ס"ה פ ס"ה וש"ע.

יב ס"ה וש"ע.

יג ס"ה וש"ע.

יד רוקח הלכות הסידות שורש זכירת השם. טור. לבוש

ס"א. עולת המזד ס"ק א.

טו שמואל א' ב, א"י.

טז דב המנונא. ברכות לא, א. מור וש"ע ס"ב.

יז ירושלמי ברכות פ"ב ה"ד. ומב"ם (דהרות מיטמעות)

פ"ה מגיל' תפלה ה"ב. רשב"א ברכות לא, א. טור וש"ע

שם. וראה לעיל ס' ספ ס"ה. לקנן ס' קכד ס"ג. וראה

לעיל ס' כב ס"ג וש"ע לד"ן זה בשאר ענינים. וראה לקו"ש

ה"ל"ה עמ' 192 ואילך.

יח ברכות שם. רמב"ם שם. מור וש"ע שם. לבוש ס"ב.

יט ירושלמי ברכות בריש (פ"ה) [פ"ד] ע"ש ב"ש תואר

יפה מראה (ר"ה פירש בתנה). ראה מ"מ ועינים.

כ שמואל א' א, יג.

כא ברייתא ברכות כד, ב ורש"י ר"ה הרי זה מקטני. מור

ולבוש ס"ב. עולת המזד ס"ק ד.